

Rudolf Willi Sarrazin (1906–1974)

Rudolf Willi Sarrazin (lekarz medycyny, stomatolog, profesor), syn Eryka – lekarza weterynarii, i Józefy z d. Jaskułów, urodził się 15 lutego 1906 w Grodzisku w Wielkopolsce. Po ukończeniu w 1926 roku Gimnazjum Amosa Komeńskiego w Lesznie studiował medycynę na Uniwersytecie Poznańskim, gdzie uzyskał dyplom lekarski w 1933 roku. W okresie studiów w latach 1930–33 specjalizował się w Poliklinice Stomatologicznej u prof. Józefa Jarząba i do końca tego roku był młodszym asystentem w tejże jednostce. Równocześnie zaangażował się w prywatną praktykę dentystyczną oraz współpracował z klinikami okulistyczną i laryngologiczną. W 1936 roku doktoryzował się na Wydziale Lekarskim UP na podstawie rozprawy: „Przypadek pozaszkieletowego kostnienia w następstwie urazu uda”, której promotorem był prof. Antoni Jurasz (poświęcona mu tablica pamiątkowa została niedawno odsłonięta w Szpitalu Przemienienia Pańskiego w Poznaniu). Rudolf Sarrazin w 1939 roku zapisał się do Polskiego Związku Zachodniego, a w okresie wojny był aktywny w Komitecie Samopomocy Tajnego Uniwersytetu Ziemi Zachodnich.

Większość swojego życia Pan Profesor Sarrazin spędził w Wielkopolsce, w Poznaniu, chociaż w trudnym okresie wojennym przebywał po wysiedleniu w Generalnej Guberni i pracował w prywatnym gabinecie w Warszawie, a w 1944 roku podczas powstania warszawskiego był aresztowany i przetrzymywany jako zakładnik. Po zwolnieniu przebywał w Milanówku oraz pracował jako lekarz ogólny w Małszycach pod Łowiczem. 14 marca 1945 roku, a więc już 3 tygodnie po zakończeniu w Poznaniu działań wojennych, na polecenie delegata rządu ds. Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego – prof. Stefana Różyckiego, dr Rudolf Sarrazin zorganizował przy ul. Matejki 60 Poliklinikę Dentystyczną przy Wydziale Lekarskim UP. Dzięki zaangażowaniu dr med. R. Sarrazina i przy wsparciu ówczesnego rektora, prof. Stefana Dąbrowskiego, oraz dziekana, prof. Tadeusza Kurkiewicza, możliwe było otwarcie tej dentystycznej jednostki akademickiej i rozpoczęcie wykładów z zakresu stomatologii dla studentów medycyny. Poliklinika obejmowała chirurgię stomatologiczną i dentystykę zachowawczą, protetykę z ortodontcją (w sumie 12 foteli, 6 unitów, 2 aparaty RTG).

Rycina 1. Prof. Rudolf Sarrazin w otoczeniu przedstawicieli poznańskiej protetyki stomatologicznej w roku 1969

Figure 1. Prof. Rudolf Sarrazin with the Poznań prosthodontics team, 1969

Dr med. Rudolf Sarrazin był też inicjatorem utworzenia samodzielnych 4-letnich studiów dentystrycznych oraz organizatorem i pierwszym kierownikiem tejże jednostki. Oprócz organizacji i dydaktyki zainicjował pracę naukową i społeczną. W kwietniu 1945 roku złożył w ówczesnym Ministerstwie Oświaty i w Ministerstwie Zdrowia PRL opracowany przez siebie memoriał pt. „Brak lekarzy dentystrów w Polsce i konieczność ich szybkiego kształcenia”, na podstawie którego władze WL UP przekształciły Katedrę Dentystryki w Samodzielne Studium Lekarsko-Dentystryczne przy Wydziale Lekarskim UP (1946), a potem w Oddział Stomatologii (1947). Ten fakt miał także znaczenie dla powstawania oddziałów stomatologii przy wydziałach lekarskich innych uniwersytetów w kraju. Dr med. Rudolf Sarrazin w okresie od 1 stycznia do 8 września 1946 roku jako kierownik, a następnie do 1948 roku jako wicedyrektor Studium zorganizował 3 zakłady. Osobiście początkowo kierował Zakładem Chirurgii Dentystrycznej i Zakładem Dentystryki Zachowawczej (od roku 1947/48 Katedrą i Zakładem Dentystryki Zachowawczej), a później także Zakładem Protetyki Dentystrycznej z Ortodontcją. Po powrocie z zagranicy we wrześniu 1947 roku prof. dr Leon Lakner objął Katedrę i Zakład Chirurgii Stomatologicznej, a pozostałymi dalej kierował dr med. Rudolf Sarrazin. W 1950 roku objął on także stanowisko zastępcy profesora na Oddziale Stomatologicznym. W 1952 roku, po przeniesieniu

Oddziału Stomatologii do Collegium Kopernickiego przy ul. Święcickiego 6, zaproponował on na kierownika Katedry Stomatologii Zachowawczej dr. med. dent. Kazimierza Stawińskiego, a na kierownika Katedry Ortodontcji dr. med. Tadeusza Ziółkiewicza. Sam zaś poświęcił się wyłącznie Katedrze Protetyki Stomatologicznej, którą to jednostką już jako Zakładem w Instytucie Stomatologii kierował do 1973 roku. Prof. Rudolf Sarrazin chętnie i życzliwie dzielił się swymi doświadczeniami i umiejętnościami, demonstrując poszczególne zabiegi i omawiając przypadki kliniczne, a także wiązał te zagadnienia z umiejętnościami z zakresu techniki dentystrycznej. W 1955 roku został mianowany docentem, a w 1965 roku profesorem nadzwyczajnym. Doktoryzował ponad 20-osobową grupę dentystrów i przeprowadził 2 habilitacje. Wspólnie z dr. med. Henrykiem Bartkowiakiem opracował (zastępczy dla złota) stop średniotopliwy srebrpalladowy (Spall-wt-52), opatentowany w Urzędzie Patentowym. Prof. dr med. Rudolf Sarrazin miał umiejętność zaszczepiania młodzieży zamiłowania do zawodu lekarza dentystry, a w indeksach studentów końca lat czterdziestych i następnych widnieją podpisane przez dr. med. Rudolfa Sarrazina zaliczenia i egzaminy z chirurgii stomatologicznej, rentgenologii, dentystryki zachowawczej i protetyki dentystrycznej z ortodontcją. Po 1945 roku był m.in.: konsultantem Centralnej Przychodni Lekarskiej Dyrekcji Kolei Państwowych (do końca życia),

Rycina 2. Tablica pamiątkowa w Collegium Stomatologicum UMP

Figure 2. Commemorative plaque in Collegium Stomatologicum PUMS

Rycina 3. Tablica przed salą wykładową w Collegium Stomatologicum UMP

Figure 3. Plaque in the front of lecture room in Collegium Stomatologicum PUMS

Wojewódzkiej i Miejskiej Protezowni Dentystycznej w Poznaniu oraz w Zielonej Górze, prezesem oddziału poznańskiego PTS (1954–56), wicedyrektorem Oddziału Stomatologicznego (1951/52 oraz 1955/56). Utworzył też w Poznaniu, jako pierwsze w Polsce, ruchome ambulanse dentystyczne, którymi wielokrotnie wyjeżdżał na wieś i na zachodnie Ziemie Odzyskane. Wprowadził do praktyki stomatologicznej własne modyfikacje lecznicze, a obok protetyki zajmował się także interdyscyplinarnym leczeniem chorób przyzębia, etiologią neuralgii nerwu trójdzielnego, profilaktyką próchnicy, rozszczepami podniebienia miękkiego i innymi kliniczno-technicznymi problemami w dentystyce. Profesor Sarrazin był ponadto utalentowanym rzeźbiarzem i akwarelistą i miał w swoim zwyczaju

nadawać pseudonimy lub imiona w jego odczuciu bardziej pasujące niektórym osobom niż nadane im przez rodziców. Był więc Antoniusz, Grajek, Walerek, Bartek, Tobiasz, Józiu (choć imię miał inne), Bolo, Lolek i inni. Ożeniony (w 1930 roku) z Czeszką – Marią Wacławą Martin, miał czworo dzieci, z których dwoje związało się z medycyną.

Zmarł w Poznaniu 1 września 1974 roku i został pochowany na Cmentarzu Junikowskim ze skromnym życzeniem umieszczenia na swoim grobie wyłącznie brzoźowego krzyża.

Profesor był odznaczony w 1958 roku Złotym Krzyżem Zasługi, a dopiero pośmiertnie w 1974 roku Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Prof. zw. dr hab. Ryszard Koczorowski